

Landbrugsstyrelsen

Att.: miljobio@lfst.dk

j.nr. 19-120-000002

Cc: megevi@lbst.dk

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000

F +45 3339 4141

E info@lf.dk

W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Høring over udkast til bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2020/2021 (Plantedækkebekendtgørelsen)

Landbrug & Fødevarer har modtaget høringsmaterialet vedrørende udkast til bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2019/2020.

Plantedækkebekendtgørelsen beskriver blandt andet regler for efterafgrøder og de alternativer til efterafgrøder som landmanden kan gøre brug af.

Landbrug & Fødevarer har i de sidste mange år bedt om flere alternativer til efterafgrøder, da en bred vifte af virkemidler øger tilpasningsmulighederne på bedrifterne. Det er i nyere tid ikke lykkedes Landbrugsstyrelsen at imødekomme ønsket om flere virkemidler. I nærværende høringsudkast har landbrugsstyrelsen til gengæld besluttet at fjerne et virkemiddel, så landmændene har færre tilpasningsmuligheder.

Øget efterafgrødekrav kræver flere virkemidler

Landbrug & Fødevarer finder det bydende nødvendigt, at der til 2020 godkendes flere virkemidler, som alternativ til efterafgrøder for de pligtige, husdyr og målrettede efterafgrødeordninger. Dette for at sikre en omkostningseffektiv og fair regulering, der muliggør planteproduktion i hele landet for alle bedriftstyper. Samtidig vil flere virkemidler bedst muligt sikre at reduktionskravene opnås idet eksempelvis anvendelse af efterafgrøder kan være risikofyldt i forhold til etablering.

Nedenfor beskrives de virkemidler, som Landbrug & Fødevarer finder bør godkendes og indgå i Plantedækkebekendtgørelsen til gavn for både miljø og erhverv.

Indretningshensyn for landmanden

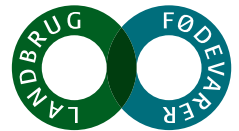
Landmandens markplanlægning afhænger af de foregående års sædskifte. Det er derfor alt for sent at reglerne for efterafgrøder m.v. bliver kendt i forhold til landmandens planlægning.

Opgør med detailorienteret regulering

Desuden er der et stort behov for, at reglerne om efterafgrøder forenkles væsentligt. Den enkelte landmand har i dag ingen rimelig mulighed for at skaffe sig det fornødne overblik over det samlede krav til de forskellige typer af efterafgrøder. De forskellige krav om efterafgrøder er vanskeligt at forene med sædskiftet, muligheden for at bruge alternativer er forskellige for de forskellige typer efterafgrøder osv. Det er bydende nødvendigt, at der efterafgrødereglerne forenkles.

Landbrug & Fødevarer er erhvervsorganisation for landbruget, fødevarer- og agroindustrien. Med en eksport på over 156 milliarder kroner årligt og med 169.000 beskæftigede repræsenterer vi et af Danmarks vigtigste eksporterhverv.

Ved at nytænke og synliggøre erhvervets bidrag til samfundet sikrer vi vores medlemmer en stærk placering i Danmark og globalt.

Generelt er der et ønske fra erhvervet om, at den meget detaljeorienterede regulering bør erstattes af godt landmandskab. Den seneste teknologiske udvikling, som muliggør registrering af markmanagement, åbner døren for nye reguleringsmæssige principper, hvor fx egenkontrol kan spille en central rolle. I forhold til etablering af efterafgrøder, eller alternativer hertil, handler det om at få fjernet overskydende kvælstof fra jorden på en effektiv måde, via mere simple og meningsfulde regler. Godt landmandskab og den teknologiske udvikling bør være naturlige bærende elementer frem for det nuværende regelkompleks. I første omgang vil vi på det kraftigste skynde til, at der sammenlægges datoer og reglerne forenkles i de eksisterende regelsæt for de forskellige typer efterafgrøder.

Flere arter og blandinger som pligtige efterafgrøder

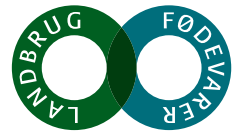
Der er gentagende gange fremsat ønske til udvidelse af antallet af arter og blandinger, der kan tælle som pligtige efterafgrøder. Dette er blevet meget aktualiseret af, at det er konstateret, at også olieræddike kan få kålbrot. Derfor er det vigtigt, at alle kræfter forenes i at få udbredt andre efterafgrøder end olieræddike i sædskifter, der indeholder raps i sædskiftet.

Der skal ske en accept af kvælstoffikserende arter som efterafgrøder. Landbrug & Fødevarer er af den opfattelse, at Aarhus Universitet har svaret LBST, at såfremt der fastsættes en eftervirkning på 50 kg kvælstof pr. ha, er der ikke risiko for en merudvaskning. Det fremgår af et notat i forbindelse med diskussion om kvælstoffikserende efterafgrøder, hvor LBST spørger om, hvordan eftervirkningen af kvælstoffikserende efterafgrøder skal fastsættes, således at merudvaskning i udlægsåret og de følgende år minimeres. AU konkluderer i deres svar på spørgsmålet: "5. *Konklusion. Det vurderes, at under de forudsætninger, som nævnes indledningsvis, og ved pålægning af en udbyttmæssig eftervirkning på 50 kg N/ha for kvælstoffikserende efterafgrødeblandinger kan risikoen for merudvaskning minimeres i forhold til dyrkning af pligtige ikke-kvælstoffikserende efterafgrøder. Det vurderes ligeledes, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at udarbejde omregningsfaktorer forskellige fra 1 for efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter og pligtige ikke-kvælstoffikserende efterafgrøder.*" Det er derfor helt uforståeligt, at der heller ikke i dette udkast til bekendtgørelse er medtaget kvælstoffikserende efterafgrøder som en mulighed, således at landmanden får flere arter at vælge imellem.

Landbrug & Fødevarer har tidligere foreslået, at det skal være tilladt at iblande udsæd af alle arter i en normal udsædsmængde af en effektiv kvælstofopsamler. På den måde vil landmænd få langt flere muligheder uden, at miljøeffekten kompromitteres.

Samtidigt er det vigtigt, at kravet til pligtige efterafgrøder, så vidt muligt, bliver lig med kravene til andre typer af efterafgrøder. Og det er vigtigt, at det sker ved at udvide antallet af arter, der tæller som pligtige efterafgrøder. MFO-efterafgrøder skal f.eks. bestå af blandinger. Derfor er det vigtigt, at der som pligtige efterafgrøder kan anvendes blandinger, der ikke opformerer sygdomme som kålbrot.

SEGES har i 2018/19 gennemført en omfattende forsøgsserie, hvor optagelsen af kvælstof i forskellige efterafgrøder bestemmes. N-min måles både efterår og forår i led med forskellige efterafgrøder og efterafgrødeblandinger og eftervirkningen måles i vårbyg i 2019. Resultaterne af forsøgene er gengivet i bilag 1 til høringssvaret. Resultatet viser, at kvælstofoptagelsen kun blev forøget med ca. 10 kg kvælstof pr. ha i en blanding af olieræddike og vintervikke i forhold til ren olieræddike, og at blandingen med vintervikke reducerede N-min både efterår og forår i samme omfang som ren olieræddike. Resultaterne bekræfter altså DCA's antagelse om, at i etableringsåret reducerer blandinger med kvælstoffikserende efterafgrøder udvaskningen på samme niveau som ren olieræddike.

Landbrug & Fødevarer opfordrer derfor på det kraftigste til at kvæstoffikserende efterafgrøder skal indskrives i nærværende bekendtgørelsesudkast.

Spildfrø

Det er desuden vigtigt, at spildfrø også kan tælle med, når dækningsgraden vurderes på en efterafgrødemark. Resultater fra VIRK-N-forsøgene indikerer ligeledes (Resultater rapporteret i Oversigten 2019 s. 172), at spildkorn/ukrudt i nogle tilfælde kan reducere udvaskningen i samme grad som en efterafgrøde. Ligeledes viser resultater fra AU, at jo højere overjordisk biomasse jo lavere N-min og dermed lavere udvaskningsrisiko. Så når ukrudtet reducerer udvaskningen, er det derfor også nødvendigt, at det tæller med i dækningsgraden ved en kontrol.

Dispensationsmulighed for efterafgrøder

Der er generelt brug for dispensationsordninger både for den enkelte landmand og regionalt og nationalt. Det gælder f.eks. for efterafgrøder. Der kan komme år, hvor etablering af efterafgrøder om efteråret er umuligt grundet klimatiske forhold. Det skal ikke komme landmanden til skade. Generelt kræver de meget detaljerede regler en fleksibel og hurtig administrationspraksis, så reglerne kan blive tilpasset de praktiske – og de faktiske forhold i marken.

Mellemafgrøder

I forhold til reglerne om mellemafgrøder bør der være mulighed for at så græsudlæg (langsomt voksende arter) i vinterhvede som mellemafgrøde - og efterfølgende så vinterhvede efter 20. september.

Alternativer til efterafgrøder

Tidlig såning

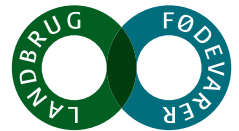
I udkastet til bekendtgørelsen er angivet, at omregningsfaktoren mellem vintersæd og efterafgrøder bibeholdes, således at 4 hektar tidlig sået vintersæd kan erstatte 1 hektar efterafgrøder.

Landbrug & Fødevarer finder, at nye forsøgsresultater fra Aarhus Universitet skal inddrages, og omregningsfaktoren skal ændres, så 1 hektar tidlig sået vintersæd kan erstatte 1 ha efterafgrøder. I Oversigten 2019 vises VIRK-N resultaterne, og udvaskningen i tidligt sået vintersæd er i de fleste år på samme niveau som udvaskningen fra vårbyg med efterafgrøder. Resultaterne er ligeledes formuleret i DCA's notat.

(https://pure.au.dk/portal/files/172095832/Vurdering_og_genberegning_af_omregningsfaktor_for_tidlig_s_ning_November_2019.pdf)

I DCA-notatet beskrives, at der skal indregnes et dødvægtstab.

Med den nye gødskningslov er det blevet muligt at håndtere dødvægtstabet uden at belaste omregningsfaktorerne. Landbrug & Fødevarer er som udgangspunkt af den opfattelse, at omregningsfaktorerne, derfor skal fastsættes efter det fagligt korrekte. Hvis den udvaskningsreducerende effekt ved tidlig sået vinterkorn er den samme som ved efterafgrøder, vil det være helt unødvendigt, at landmanden skal erstatte en tidlig sået vinterhvede med efterafgrøde efterfulgt af vårsæd og på den måde tabe fra 1.000 til 3.000 kr. pr. ha. Landmandens interesse for tidlig såning som alternativ vil stige i takt med stigende krav til efterafgrøder. Stigende krav betyder, at landmanden får et stort krav til efterafgrøder udover kravet til MFO-kravet. Det er derfor yderst relevant og påkrævet, at omregningsfaktoren for tidlig såning ændres til det fagligt korrekte.

Braklagte arealer

Effekten af braklægning på kvælstofudvaskningen er meget sikker i forhold til effekten af efterafgrøder. Derfor ønsker en række landmænd at benytte dette alternativ. Omregningsfaktoren, hvor 1 ha brak svarer til 1 ha efterafgrøder, fremmer imidlertid ikke anvendelsen af brak. Fagligt set reduceres udvaskningen fra brak i forhold til efterafgrøder i en grad, så 1 hektar brak kan erstatte 2 hektar efterafgrøder. Landbrug & Fødevarer er bekendt med, at omregningsfaktoren skyldes det såkaldte dødvægtstab.

Landbrug & Fødevarer finder det nødvendigt, at brak som virkemiddel fremmes. Det vil give landmanden mulighed for bedre at kunne placere brak i ID15 oplande med lav retention, og derved løse en del af efterafgrødeforpligtigheden administrativt let. Desuden vil miljøeffekten være meget sikker. Landbrug & Fødevarer foreslår derfor, at omregningsfaktoren ændres til, at 1 hektar brak svarer til 2 hektar efterafgrøder. Det forudsættes, at håndteringen af det såkaldte dødvægtstab ikke medfører et proportionelle merkrav til landbruget. Landbrug & Fødevarer indgår meget gerne i dialog herom.

Intelligente bufferzoner (IBZ)

I de politiske aftaler om målrettet regulering omtales, at det er vigtigt at få indført alternative virkemidler. Derfor mener Landbrug & Fødevarer også, at Intelligente bufferzoner (IBZ) skal være en mulighed. Effekten af tiltaget er vurderet i et notat fra DCA 29. juni 2018. (Levering på bestillingen ”Intelligente bufferzoner: Omregningsfaktor til efterafgrøder”). Tiltaget må anses for at være tilstrækkeligt dokumenteret. Landbrug & Fødevarer er ikke enige i de angivne omregningsfaktorer, men ordningen skal under alle omstændigheder medtages. Det er vigtigt at signalere, at nye tiltag implementeres, så snart de er tilstrækkeligt dokumenteret.

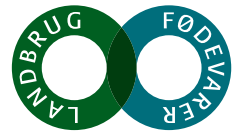
Afbrudte dræn og overrisling af lavbund

Virkemidlet er godkendt som virkemiddel under virkemidlet ”Vådområder” jf. Aarhus Universitets virkemiddelskatalog 2014. I beskrivelsen af virkemidlet vådområder fremgår at ud fra en virkemiddelsbetragtning kan man opdele vådområderne i tre hovedtyper:

- arealer, der overrisles med dræn- og/eller grøftevand
- arealer, der gennemstrømmes af grundvand
- arealer, der oversvømmes af vandløbsvand

Virkemidlet ”Afbrudte dræn og overrisling af lavbund” omfatter arealer der overrisles med dræn- og/eller grøftevand. I virkemiddelskataloget fremgår at kvælstoffjernelse på arealer, der overrisles med dræn og/eller grøftevand, ligger som gennemsnit på 148 ± 78 kg N ha⁻¹ år⁻¹ med en procentuel fjernelse tæt på 50 % for de 7 områder, hvorfra der er månedlige målinger gennem 1 år eller mere. Virkemidlets reduktionseffektivitet er dokumenteret med stor sikkerhed (***) . Der er efterfølgende kommet yderligere mere detaljeret viden og dokumentation af effekten af ”Afbrudte dræn og overrisling af lavbund” fra Innovationsfondsprojektet TReNDS, hvor resultaterne er bredt formidlet i 2018-2019, og accepteret til peer review publicering i 2019. Der er med potentialekortet for minivådområder udviklet et bedre grundlag for den lokale estimering af kvælstoftransporten via dræn (Kjærgaard & Børgesen, 2017), og dermed den absolutte kvælstofeffekt ved virkemidlet ”afbrudte dræn og overrisling af lavbund”. Dette muliggør at man på samme vis, som minivådområder kan fastsætte den lokale N-effekt af virkemidlet.

Virkemidlet ”Afbrudte dræn” har et betydeligt omkostningseffektivt potentiale som målrettet virkemiddel, der kan være alternativ til efterafgrøder, og det vil således være væsentligt, at virkemidlet kan tages i anvendelse som selvstændigt virkemiddel under den målrettede regulering.

Afbrænding af fiberfraktionen

Det fremgår, at muligheden for forbrænding af fiberfraktion foreslås fjernet som alternativ til efterafgrøder, idet det vil betyde et forøget handelsgødningforbrug og at klimaeffekten er negativ. Muligheden anvendes ganske vist ikke ret meget endnu, men med nye fosforregler er der fornyet interesse, og det forventes at interessen øges i takt med, at fosforreglerne strammes. Helt konkret har et biogasanlæg planer om forbrænding, og genanvendelse af fosfor i asken indgår i planerne.

Det er korrekt, at der skal anvendes mere kvælstof i handelsgødning, når fiberfraktion afbrændes. Imidlertid er produktion af handelsgødning alene et spørgsmål om energi. Og energien kommer jo så rigeligt ved afbrændingen, så nettoenergiproduktionen er positiv. Og alt andet lige er det lettere at styre ammoniakfordampning og nitratudvaskning, når man bruger handelsgødning end fiber.

Det er faktisk forkert, at forbrænding har en negativ klimaeffekt. En beregning fra Jørgen E. Olesen, AU, i en rapport fra en arbejdsgruppe om forbrænding af fiberfraktioner, viser tvært imod, at der samlet set er positiv klimagevinst.

Hele rapporten ses her (se tabel 2, side 87):

<https://www.ft.dk/samling/20042/almdel/EPU/bilag/202/199378.pdf>

Og her har DMU regnet på reduktionen i emissionen af metan og lattergas:

https://www2.dmu.dk/1_viden/2_Publikationer/3_fagrappporter/rapporter/FR575.pdf

SEGES og Landbrug & Fødevarer udarbejdede i 2008 en rapport om konsekvenserne af forbrænding af husdyrgødning, og samlet set konkluderer rapporten, at forbrænding har mange positive konsekvenser og kun få negative. Rapporten kan læses på LandbrugsInfo:

https://www.landbrugsinfo.dk/Planteavl/Goedskning/Husdyrgoedning/Sider/Status_paa_afbraending_af_husdyrgoedning.aspx

Plantedække efter ompløjning af kløvergræs

Dyrkning af græs udlagt forår, grønkorn + udlæg, helsæd + udlæg, vårbyg + udlæg, majs + udlæg kan reducere udvaskningen i aftagende rækkefølge efter ompløjning af kløvergræs. Dette virkemiddel bør indgå som alternativ til efterafgrøder.

Sædskitte med flerårige afgrøder

Sædskitte har stor betydning for udvaskningen. Flerårige afgrøder eller etårige afgrøder med stort kvælstofoptag om efteråret reducerer udvaskningen. Dette virkemiddel bør indgå som alternativ til efterafgrøder.

Nitrifikationshæmmere i gylle forud for majs og kartofler

På grovsandet jord kan der i nedbørsrige forår ske en udvaskning i forår/forsommerperioden. Den kan delvis undgås ved brug af nitrifikationshæmmere. Det er mest aktuelt i majs og kartofler, hvor optagelsen i forår er langsom. Men også i vårbyg er der effekt i nogle år. Tilsætning af nitrifikationshæmmere til gylle bør derfor indgå som virkemiddel.

Undtagelse for forbud mod jordbearbejdning for helsædsmajs (§ 29, stk. 4)

Landbrug & Fødevarer finder, at undtagelsen for forbud mod jordbearbejdning bør inkludere majs til helsæd såvel som kolbemajs.

Landbrug & Fødevarer finder desuden, at arealer, hvor der om foråret skal etableres udlæg af kløverfrø og/eller frøgræs, bør tilføjes til arealer, der fritages fra reglerne om forbud mod jordbearbejdning i lighed med f.eks. roer til fabrik eller gartneriafgrøder, der etableres om foråret. Dette skyldes, at bekæmpelsen af græsukrudt efter tab af centrale plantebeskyttelsesmidler er vanskeliggjort, og derfor er der behov for mere intelligente løsninger. En effektiv løsning er at bringe ukrudtsgræsser til spiring hurtigst muligt efter høst ved hjælp af jordbearbejdning, så der er et godt grundlag til at etablere udlæg af kløverfrø og frøgræs om foråret. Det vurderes, at andelen af forårssået kløverfrø og frøgræsudlæg er ca. 2/3, og at denne andel er stigende.

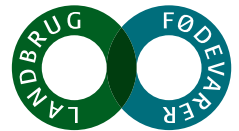
Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Det fremgår af vurderingen af de erhvervsøkonomiske konsekvenser, at der vurderes en samlet årlig administrativ lettelse på 0,3 mio. kr. Hertil skal bemærkes, at der i denne vurdering ikke er taget hensyn til, at bekendtgørelsens anvendelsesområde udvides, jf. § 1, og at det vil medføre, at antallet af landbrugere, der skal indberette skemaet Gødningskvote- og efterafgrøder (GKEA) vil blive forøget med ca. 10.000 i 2020. I 2019 er der indberettet ca. 25.000 skemaer, og ved teknikermødet den 4. december 2019 oplyste Landbrugsstyrelsen, at der forventes indberettet 35.000 skemaer i 2020. Dette vil medføre en betydelig administrativ omkostning for erhvervet.

Derudover er det vigtigt igen at pointere, at det nye GKEA-skema, som har været anvendt for første gang i år, generelt medfører betydeligt øgede administrative omkostninger sammenlignet med tidligere. I den forbindelse vil Landbrug & Fødevarer gerne pointere vigtigheden af, at det bliver muligt at justere placeringen af marker med MFO-efterafgrøder og frivillige målrettede efterafgrøder i GKEA uden at skulle indsende Fællesskemaet. Dette er en meget tung arbejdsgang, og det er også u hensigtsmæssigt for Landbrugsstyrelsens sagsbehandling, at Fællesskemaet genindsendes.

Specifikke kommentarer til bekendtgørelsesudkastet:

Paragraf	Kommentar
1	Nye regler for optagelse i Register for gødningsregnskab, som bliver arealbaseret. Virksomheder der ikke indsender ansøgning i Tast selv (fx virksomheder udelukkende med juletræer og pyntegrønt, som ikke er støtteberettigede afgrøder, og derfor ikke skal indsende FS) skal fritages for det obligatoriske krav om indsendelse af gødningsplanlægningen i Tast selv.
3, stk. 1	Der stilles krav om, at efterafgrøder skal efterfølges af en forårssået afgrøde. Kravet har været gældende siden krav om efterafgrøder blev indført i regelsættet. Kravet bør genovervejes, da dyrkningspraksis har ændret sig, herunder at f.eks. efterårsetableret vårhvede sker i stigende omfang. Her giver reglen om en "forårssået" afgrøde ikke mening rent miljømæssigt. Det bør være muligt at etablere efterårssået vårhvede efter pligtige efterafgrøder efter destruktionsfristen.
6	Kvælstoffikserende arter skal også kunne anvendes som efterafgrøder. Se tekst ovenfor.
7	Fleksible etableringsfrister Ved såning af efterafgrøder tidligere end 20. august, skal landmanden godskrives den øgede effekt. Indførelse af fleksible etableringsfrister har alt andet lige givet landmanden flere muligheder for at tilpasse sig klimasituationen i et givet år. Men muligheden for at så efterafgrøder sent giver problemer med det nuværende regelsæt om efterafgrøder. I nogle tilfælde vil en sen såning af efterafgrøder ødelægge spildkorn med en stor kvælstofoptagelse. Effekten på udvaskningen kan derfor blive negativ. Mulighederne for senere såning af efterafgrøder bør

	<p>suppleres med, at spildkorn også kan anvendes som alternativ til efterafgrøder måske med en given omregningsfaktor. SEGES er bekendt med, at det kan være svært at definere kravet til spildkorn. Det foreslås, at der ses på et krav til et givet NDVI (satellitmålt biomasseindeks) på et givet tidspunkt for at spildkorn kan accepteres som alternativ til efterafgrøder.</p> <p>Det er også et ønske fra erhvervet, at det skal være muligt at etablere flere efterafgrøder under fleksible frister, for på den måde at undgå nedsat N-kvotet.</p>
8	<p>Bemærk, at det nye – ekstra kvotetræk ved senere såning af pligtige efterafgrøder (3 trin ved de "fleksible frister") sker i bedriftens samlede kvælstofkvotet og dermed i "60 eller 100 kg N kvotet" på de økologiske bedrifter.</p> <p>Eftervirkningen af de pligtige efterafgrøder (17/25 kg N/ha) er i forvejen en stor belastning i et "60 N-sædske" – men det bliver en ekstremt stor belastning, hvis en økolog sår efterafgrøderne sent og risikerer et yderligere kvotetræk på op til 72 kg N/ha ved såning af efterafgrøder mellem 29. august og 7. september.</p> <p>Efterafgrøderne er fremover registreret på den konkrete mark, så det burde være muligt, at evt. kvotetræk sker i den efterfølgende afgrødes N-norm (forfrugtsværdi) – og ikke som nu i den samlede kvotet for hele bedriften.</p>
10	<p>Nye alternativer til efterafgrøder</p> <p>Ønsker til flere alternativer til efterafgrøder</p> <p>Samlet liste med kort beskrivelse af dokumentation for effekten.</p> <p>Se teksten ovenfor.</p>
12, stk. 3	Bør udgå, da der er gået mere end 10 år, og arealet derfor skal stævnes senest i 2019.
19 og 20	<p>Det skal fortsat være muligt frit at overføre efterafgrøder mellem bedrifter med de givne omregningsfaktorer – og ikke kun i forbindelse med ophør i Register for Gødningsregnskab. Kravet om skriftlig aftale vedrørende handel med efterafgrøder skal udgå Det er unødvendigt bureaukratisk.</p> <p>§ 20 stk. 1, 3). Skal 2021 ikke rettes til 2020?</p>
21	<p>Vil det sige, at ved køb af en bedrift i 2020, så kan efterafgrøderne fra den handlede bedrift først indgå hos køber i opgørelsen af efterafgrøder i september i 2021? Det skal ændres til, at de kan bruges i indeværende planperiode.</p> <p>Eksempel:</p> <p>En bedrift handles 1. marts 2020. Den solgte bedrift har en efterafgrødebank på 100 ha, som er opgjort pr. 10/9-2019 i GKEA.</p> <p>Køber modtager de 100 ha efterafgrøder fra sælger ved indberetning i GKEA 10/9-2020.</p> <p>De 100 ha efterafgrøder ønskes anvendt til at opfylde købers krav om efterafgrøder i efteråret 2020 (planperioden 2020/2021).</p> <p>Er dette muligt ud fra bekendtgørelsens tekst? Hvis ikke det er, hvad er begrundelsen?</p>
22 3)	Kravet om skriftlig aftale vedrørende handel med efterafgrøder skal udgå. Det er unødvendigt bureaukratisk.
23 stk. 1 1)	<p>Skal senest 10. september indberette et markkort....</p> <p>Det bør ikke være nødvendigt, hvis ikke der er ændringer ift. det indsendte Fællesskema 2020.</p>

	Tilknytning af markkort til efterafgrøde-skemaet har i ansøgningsrunden 2019 vist sig at gøre indberetningen af efterafgrøder meget kompliceret og administrativt dyr for landmanden. Der bør derfor ikke stilles krav om tilknytning af markkort eller kun i helt særlige tilfælde.
24 stk. 2	Tilføj: ... eller påbegyndt kontrol af efterafgrøder, kun indtil dette tidspunkt.
24 stk. 3	Tilmelding af efterafgrødearealer mod gebyr Ved manglende tilmelding af efterafgrøder senest 10. september bør det være muligt at øge efterafgrødearealet mod betaling af gebyr eller ved en konsulentordning efter denne dato. Fx kan der være efterafgrødearealer, som er den 10. september pga. tørke eller snegleangreb, som kommer i vækst, og som ikke umiddelbart ser ud til at kunne overholde etableringskravene.
29 stk. 4 12)	Der er et ønske om at undtagelsen generelt skal gælde for majs helsæd – ikke kun på arealer, som er angrebet af majshalvmøl.
Bilag 2	Fejl i bilaget? Sendt mail til Philip Brask Madsen, som i mail af 20/11 2019 har oplyst, at der var fejl, som ville blive rettet og tilføjet på hørings-portalen fredag den 22/11 2019.

Med venlig hilsen

Nikolaj Ludvigsen
Chefkonsulent

Vand & Natur

D +45 3339 4458
M +45 5118 3318
E nlu@lf.dk